

СИЛАБУС

навчальної дисципліни

АРХІТЕКТУРНА АРХЕОЛОГІЯ

Загальна інформація

Компонент освітньо-професійної програми	Вибірковий
Кількість кредитів ECTS	3
Мова навчання	Українська

Мета навчальної дисципліни

Метою навчальної дисципліни є ознайомлення здобувачів вищої освіти з теорією та методикою архітектурно-археологічних досліджень та формування основних навичок наукового вивчення пам'яток монументального зодчества як історико-культурної цінності, об'єкту культурної спадщини та історичного джерела.

Передумови вивчення дисципліни

Для результативного опанування знаннями, вміннями, навичками при вивченні даної дисципліни студент повинен мати базові знання з археології, методики археологічних досліджень, історії України та Всесвітньої історії

Зміст дисципліни

Змістовний модуль 1. Теоретичні засади архітектурно-археологічних досліджень.

Тема 1. Предмет та завдання архітектурної археології.

Тема 2. Історія архітектури за порівняльним методом.

Тема 3. Будівельне виробництво як об'єкт досліджень.

Тема 4. Будівельне виробництво України X–XVIII ст.

Змістовий модуль 2. Будівельна техніка та матеріали України доби середньовіччя – раннього модерну.

Тема 5. Будівельні конструкції та матеріали X – середини XIII ст. на території України.

Тема 6. Будівельні конструкції та матеріали середини XIII–XVIII ст. на території України.

Тема 7. Архітектурний декор X–XVIII ст.

Змістовий модуль 3. Методика архітектурно-археологічних досліджень

Тема 8. Організація та етапи архітектурно-археологічних досліджень.

Тема 9. Методика археологічних досліджень архітектурних об'єктів та конструкцій

Тема 10. Архітектурні обміри.

Контроль навчальних досягнень

Форми та методи оцінювання:

Поточний контроль – усна відповідь та презентації на практичних заняттях, виконання індивідуальних завдань.

Підсумковий контроль – залік.

Критерії оцінювання навчальних досягнень:

Критерії оцінювання результатів навчання

а) робота на практичному занятті

Усна відповідь, доповідь, виконання завдань

на практичному занятті

до 10 балів

Активність (доповнення, запитання)

до 2 балів

б) самостійна робота

до 30 балів

в) модульна контрольна робота (тестове завдання)

до 10 балів

г) творча робота

до 30 балів

Робота на практичному занятті оцінюється за такими критеріями: 10 балів – здобувач вищої освіти у повному обсязі опрацював програмовий матеріал (основну і додаткову літературу), має глибокі та систематичні знання, упевненню оперує відповідною термінологією, робить аргументовані висновки, може аналізувати історичну інформацію, здатний сформулювати та висловити власну оцінку історичних явищ. 8-9 балів– здобувач вищої освіти вільно володіє навчальним матеріалом (опрацював основну і деяку частину додаткової літератури), узагальнює окремі факти та формулює нескладні висновки, може дати порівняльну характеристику історичних явищ; самостійно встановлює причинно-наслідкові зв'язки на підставі використання набутих знань; знайомий з відповідною термінологією. 6-7 балів – здобувач вищої освіти загалом самостійно відтворює програмовий матеріал, може дати стислу характеристику питання, в цілому вірно розуміє історичні терміни, але викладення матеріалу несамотійне, відсутня чітка структура та логічна послідовність, є певні неточності, висновки слабо аргументовані. 4-5 балів – здобувач вищої освіти за допомогою викладача може дати неповну, неточну відповідь що містить помилки у термінології та фактажі. 1-3 бали – здобувач вищої освіти має приблизне уявлення щодо матеріалу котрий розглядається на занятті, не розуміє його зміст, може сказати кілька речень по суті, згадати деякі терміни та факти.

Шкала оцінювання

Сума балів за всі види навчальної діяльності	Оцінка за шкалою ECTS	Оцінка за національною шкалою	
		для екзамену, курсової роботи (проекту), практики	для заліку
90 – 100	A	відмінно	зараховано
83 – 89	B	добре	
75 – 82	C		
68 – 74	D	задовільно	
60 – 67	E		
35 – 59	Fx	незадовільно з можливістю повторного складання	не зараховано з можливістю повторного складання
0 – 34	F	незадовільно з обов’язковим повторним вивченням дисципліни	не зараховано з обов’язковим повторним вивченням дисципліни

Орієнтовний розподіл балів за видами робіт:

70 % – практична робота;

5 % - робота на лекціях

25% – підсумковий контроль.

Політика курсу

Студенти керуються нормами «Положення про академічну доброчесність здобувачів освіти в національному університеті «Чернігівський олегіум» імені Т.Г.Шевченка» (Наказ Ректора № 383 від 27.12.2019 р. зі змінами і доповненнями від 23.12.2020 (<https://drive.google.com/file/d/1YOj2QK3xW3evO8Tkg1o3ZKUAbBL-VH/view>)). У процесі навчання неприпустимим є плагіат, фабрикація та фальсифікація результатів, списування, хабарництво. При вивченні дисципліни, виконанні лабораторних занять та проведенні форм контролю студенти зобов'язані дотримуватись принципів академічної доброчесності, Пропущені з поважної причини заняття дозволяється відпрацьовувати упродовж семестру до дати заліку у визначені дні і години.

Інформаційні ресурси

ЗАКОНОДАВЧІ АКТИ ТА НОРМАТИВНІ ПОЛОЖЕННЯ

Закон України «Про музеї та музейну справу» // Відомості Верховної Ради України. 1995. № 25.

Закон України «Про охорону культурної спадщини» // Відомості Верховної Ради України. 2000. № 39.

Закон України «Про охорону археологічної спадщини» // Відомості Верховної Ради України. 2004. № 26.

Охорона культурної спадщини. Нормативна база: 3б. документів. – Київ, 2010.

ДБН В.3.2-1-2004. Реконструкція, ремонт, реставрація об'єктів будівництва. Реставраційні, консерваційні та ремонтні роботи на пам'ятках культурної спадщини. Київ, 2005.

ДБН А.2.2-14:2016. Склад та зміст науково-дослідної та науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування. Київ, 2017. ЕНЦЕКЛОПЕДИЧНІ ВИДАННЯ, ДОВІДНИКИ

Архитектурно-реставрационные термины: метод. пос. Киев, 1990.

Пам'ятки архітектури та містобудування України: Довідник Державного реєстру національного культурного надбання / за ред. А. П. Мардера, В. В. Вечерського. Київ, 2000.

Тимофієнко В. Архітектура і монументальне мистецтво: Терміни та поняття. Київ, 2002.

Тимофієнко В.І. Зодчі України кінця XVIII – початку XX століть: Біогр. довід. Київ, 1999.

Енциклопедія історії України. У 10 т. Т. 1: Київ, 2003.; Т. 2: Київ, 2004; Т. 3: Київ, 2005; Т. 4: Київ, 2007; Т. 5, Київ, 2009; Т. 6, Київ, 2009; Т. 7: Київ, 2010; Т.8: Київ, 2011; Т. 9: Київ, 2012; Т. 10: Київ, 2013.

УЗАГАЛЬНЮЮЧІ ВИДАННЯ

Архипова Є. Скульптура та архітектурний декор. Мистецтво Русі-Руської землі великокняжого періоду (кінець X – перша половина XIII ст.) // Історія українського мистецтва. Т. 2: Мистецтво середніх віків. Київ, 2010. С. 525–576.

Асєєв Ю. Джерела. Мистецтво Київської Русі. Київ, 1980.

Вечерський В.В. Архітектурна й містобудівна спадщина доби Гетьманщини: формування, дослідження, охорона. Київ, 2001.

Вечерський В. Пам'ятки архітектури й містобудування Лівобережної України: Виявлення, дослідження, фіксація. Київ, 2005.

Вечерський В. Гетьманські столиці України. Київ, 2008.

Івакін Г. Іоаннісян О. Мистецтво Русі-Руської землі великокняжого періоду (кінець X – перша половина XIII ст.). Мурована архітектура // Історія українського мистецтва. Т. 2: Мистецтво середніх віків. К., 2010. С. 457–524.

Історія української архітектури. Київ, 2003.

Коренюк Ю. Мистецтво Русі-Руської землі великокняжого періоду (кінець X – перша половина XIII ст.). Монументальне малярство // Історія українського мистецтва. Т. 2: Мистецтво середніх віків. Київ, 2010. С. 577–656.

Нікітенко І. С., Черненко О. Є. Результати петрографічного дослідження фундаментів Спасо-Преображенського собору в Чернігові // Геолог України. 2013. № 2. С. 147-154.

Нікітенко І.С. Про походження сировини різьблених архітектурних елементів XII–XIII ст. з Чернігова // Форум гірників-2013: матеріали міжнар. конф. Дніпропетровськ, 2013. Т. 2. С. 13–18.

Цапенко М. Архитектура Левобережной Украины XVII–XVIII веков. Москва, 1967.

Черненко О. Дослідження печі для випалу вапна на дитинці Чернігова (за матеріалами археологічних розкопок 2017 року) // Opus mixtum. 2018. №6. 2018. С. 185–189.

Черненко О. Є., Новик Т. Г. Мозаїчна підлога Благовіщенської церкви в Чернігові // Могилянські читання 2016. зб. наук. пр.: Музейництво і пам'яткоохоронна справа в Україні: традиції та виклики сьогодення. Київ, 2017. С. 163–169.

МЕТОДИЧНІ ПУБЛІКАЦІЇ

Кузик З., Ставовий А., Ільків Т. Документування та моделювання археологічних об'єктів засобами цифрової фотограмметрії // Сучасні досягнення геодезичної науки та виробництва. 2017. Вип. 1. С. 125-130.

Консервація і реставрація пам'яток архітектури: Метод. посібник. Київ – Львів, 1996.
Лукомський Ю.В., Петрик В.М. Архітектурно-археологічні дослідження втрачених архітектурних об'єктів (на прикладі пам'яток Галича XII–XIII ст.) // Вісник Національного університету "Львівська політехніка". 2010. № 674: Архітектура. С. 297-306.

Наземне лазерне сканування в фотограмметрії: навч. посіб. Львів, 2014.

Черненко О. Є. Монументальна архітектура Чернігівщини XVII–XVIII ст. Методичні рекомендації для вивчення та датування. Посібник. – Чернігів, 2018.

Інформація про викладача

Прізвище, ім'я, по батькові викладача	Черненко Олена Євгеніївна
Науковий ступінь, вчене звання, посада	Кандидат історичних наук, доцент
Комунікація	Кафедра: історії України, археології та краєзнавства E-mail: olchernenko20@gmail.com
Посилання на дисципліну в системах дистанційного навчання	https://moodle.chnpu.edu.ua/course/view.php?id=67 Zoom: Ідентифікатор: 787 5548 5722 Код доступу: D6Pe06
Консультації	четвер, 15.00 – 16.00